## Filozofski fakultet / Filosofija (2020) / OPŠTA METODOLOGIJA

| | |
|---|---|
| Uslovljenost drugim predmetima | нема условљености |
| Ciljevi izučavanja predmeta | Циљ предмета је да студенти стекну увид у методолошке основе наука и филозофску рефлексију метода као и да добију преглед метода које се користе у наукама и филозофији. |
| Ime i prezime nastavnika i saradnika | проф. др Борис Б. Брајовић мр. Дарко Благојевић |
| Metod nastave i savladanja gradiva | Општи приступ: одређење методологије, преглед историје методологије, подела методологије. Методологија природних и друштвених наука. Појам методе. Научне и филозофске методе. Филозофско промишљање метода: анализа и синтеза, апстракција, генерализација, специјализација; дефиниција, деоба, класификација; дедукција, индукција; доказ; опис, мерење; верификација, фалсификација. Научне методе: научно посматрање, експеримент, аксиоматска метода, метода формализације, метода моделовања, статистичка метода, системска метода. Упознавање са различитим методама путем анализе и дискусије методолошких текстова. |
| I nedjelja, pred. | Методологија као филозофска дисциплина – специфичност приступа и однос према сродним дисциплинама. |
| I nedjelja, vježbe | Одређење методологије, преглед историје методологије, подјела методологије. |
| II nedjelja, pred. | Историјат дисциплине: антички, средњовјековни, нововјековни и савремени период; |
| II nedjelja, vježbe | Сажет преглед историјата дисциплине. Примјери |
| III nedjelja, pred. | Феномен и проблем односа методе и знања: главни епистемички појмови и питање дефинисања знања, типови знања; |
| III nedjelja, vježbe | Анализа примјера односа методе и знања. |
| IV nedjelja, pred. | Филозофско промишљање метода: анализа и синтеза, апстракција, генерализација, специјализација; дефиниција, деоба, класификација; дедукција, индукција; доказ; опис, мерење; верификација, фалсификација. |
| IV nedjelja, vježbe | Анализа примјера философских метода. |
| V nedjelja, pred. | Појам метода у Платоновом дијалогу Лахет. |
| V nedjelja, vježbe | Анализа дијалога Лахет и Платонових текстова. |
| VI nedjelja, pred. | Колоквијум. |
| VI nedjelja, vježbe | Излагање семинарских радова. |
| VII nedjelja, pred. | Нова метода у Декартовим дјелима. |
| VII nedjelja, vježbe | Анализа Декартовог дјела Расправа о методи. |
| VIII nedjelja, pred. | Теоријски проблеми структуре и темеља научног рационалитета. |
| VIII nedjelja, vježbe | Анализа традиционална идеја сазнања као оправданог истинитог веровања. |
| IX nedjelja, pred. | Веберова методологија друштвених наука. |
| IX nedjelja, vježbe | Анализа Веберових текстова. |
| X nedjelja, pred. | Поперова критика емпиризма и индуктивизма позитивистичког становишта. |
| X nedjelja, vježbe | Упознавање са различитим методама путем анализе и дискусије Поперових текстова. |
| XI nedjelja, pred. | Фајерабендова критика методолошких правила и принцип "anything goes". |
| XI nedjelja, vježbe | Анализа и примјери проблема у примјени методолошких правила. |
| XII nedjelja, pred. | Колоквијум. |
| XII nedjelja, vježbe | Тумачење задатих текстова. |
| XIII nedjelja, pred. | Кунова теорија научних парадигми. |
| XIII nedjelja, vježbe | Анализа парадигми у научном објашњењу. |
| XIV nedjelja, pred. | Методе и методолошка правила као конвенције. Лакатошева критика фалсификационизма. |
| XIV nedjelja, vježbe | Анализе и примјери . |
| XV nedjelja, pred. | Општа и философска методологија данас. |
| XV nedjelja, vježbe | Упознавање са савременим текстовима. |
| Obaveze studenta u | Студенти су обавезни да присуствују предавањима и раде колоквијуме. |

| | |
|---|---|
| toku nastave | |
| Konsultacije | Консултације се одржавају у термину након предавања. |
| Opterećenje studenta u casovima | Недељно: 5 кредита ц 40/30 = 6 сати и 40 минута Структура: 2 сати предавања 2 сати вјежби 2 сати и 40 минута индивидуалног рада студента (припрема за лабораторијске вјежбе, за колоквијуме, израда домаћих задатака) укључујући и консултације У семестру: Настава и завршни испит: (6 сати и 40 минута) ц 16 = 106 сати и 40 минута Неопходна припрема прије почетка семестра (администрација, упис, овјера): 2 ц (6 сати и 40 минута) = 13 сати и 20 минута Укупно оптерећење за предмет: 5 ц 30 = 150 сати Допунски рад за припрему испита у поправном испитном року, укључујући и полагање поправног испита од 0 - 30 сати. Структура оптерећења: 106 сати и 40 минута (настава) + 13 сати и 20 минута (припрема) + 30 сати (допунски рад) |
| Literatura | Бекон, Ф.: Истинита упутства за тумачење природе, Службени гласник, Београд 2009. Weber, M.: Metodologija društvenih nauka, Globus, Zagreb 1989. Винделбанд, В.: Шта је филозофија и други списи, ПЛАТΩ, Београд 2002. Врикт, Г. Х. фон: Објашњење и разумевање, Нолит, Београд 1975. Декарт, Р.: Расправа о методи, Слободна књига, Београд 1996. Кант, И.: Логика, Графос, Београд 1990. Коен, М.-Е. Нејгел: Увод у логику и научни метод, Јасен, Београд 2006. Перс, Ч. С.: Изабрани списи, БИГЗ, Београд 1993. Попер, К. Р.: Објективно сазнање, Паидеиа-ЦИД, Београд-Подгорица 2002. Фуко, М.: Археологија знања, Плато, Београд 1999. Хирш, Е. Д.: Начела тумачења, Нолит, Београд 1983. Шешић, Б.: Општа методологија, Научна књига, Београд 1971. |
| Oblici provjere znanja i ocjenjivanje | Сваки од два колоквијума носи по 20 поена; Присуство настави и рад на часу носи 10 поена; Завршни испит носи 50 поена; |
| Posebne naznake za predmet | |
| Napomena | |
| Ishodi učenja | Исход предмета је да се студенти оспособе да сагледају како се примјењују различите методе у научној пракси и како се оне промишљају на нивоу филозофије метода. |